Jag har svarat på följande fyra frågor: 1 2 3 4 5 6 Min kod:

Institutionen för ekonomi Rob Hart

Tentamen

Makroekonomi NA0133

Juni 2016

Skrivtid 3 timmar.

Regler

Svara på 4 frågor. (Vid svar på fler än 4 frågor räknar jag 4 × genomsnittspoäng per fråga.) Det finns 6 frågor att välja på.

Varje fråga ger högst 20 poäng. Om en fråga är uppdelad ger varje del lika många poäng.[1]

Svara på detta häfte, i de angivna luckorna. Skriv din kod på framsidan, ovan; skriv inte ditt namn någonstans. Om du måste ha mer plats, skriv på sista sidan och hänvisa dit från luckan. Om inte det räcker, ta ett tomt ark, skriv din kod på detta, och hänvisa dit från luckan. Observera dock att ett optimalt svar ryms inom den angivna ytan.

Tillåtna hjälpmedel: skrivmedel, linjal och miniräknare.

Legitimation uppvisas vid inlämnandet av tentan.

Råd

Besvara frågorna utifrån den på kursen behandlade ekonomiska teorin, använd relevanta ekonomiska begrepp och förklara deras innebörd.

Det är inte alltid att du uppmanas i frågan att förklara dina svar, dock är en verbal förklaring, oftast med hjälp av diagram, nödvändig i de allra flesta fall för att kunna erhålla maximal poäng på en delfråga. Detta gäller även för matematiska beräkningar. På matematiska uppgifter kan en noggrann grafisk (istället för algebraisk) lösning ge full poäng. Axlar och kurvor måste alltid förses med beteckningar.

Vissa frågor kan vara enhetliga (utan delfrågor). Här krävs det att du skriver välstrukturerade och grundliga svar för att få maximal poäng eller något i närheten – det handlar alltså inte om att rabbla upp allt du kan om ämnet eller närliggande ämnen!

[1] T.ex. om det finns fyra delfrågor – (a), (b), (c), och (d) – ger varje delfråga högst 5 poäng.

1. Antag en enkel, Keynesiansk ekonomi där produktion sker med hjälp av arbetskraft och kapital. Det finns 150 personer, 100 arbetare och 50 pensionärer. Arbetarna tjänar 100 SEK per kvartal (tre månader) i lön. Både pensionärer och arbetarna tjänar i snitt 40 SEK per kvartal som avkastning på sina kapitaltillgångar. Arbetarna konsumerar 57 procent av sin inkomst (och därmed 80 SEK av 140), medan pensionärerna konsumerar 80 SEK per kvartal.

   (a) Illustrera det cirkulära flödet. Ange också följande, med enheter: (i) BNP; (ii) investering som andel av BNP.

   (b) Pensionärerna bestämmer sig att—under ett enda kvartal, kallat kvartal 0—minska sin konsumtion till 60 SEK per kvartal.

      i. Vad blir BNP kvartal 0? Och kvartal 1? Förklara kortfattat.

      ii. Vad händer med investering kvartal 1 enligt den enkla Keynesianska modellen?

      iii. Vad händer på längre sikt i stora drag (du behöver inte räkna).

(c) Analysen av investering i den enkla Keynesianska modellen är bristfällig.

   i. Vad vet vi om hur investering varierar under konjunkturcykeln i verkligheten?

   ii. Hur kan detta förklaras?

2. Antag en ekonomi med en enda produkt, widgets, som produceras enbart med hjälp av arbetskraft. Ekonomin börjar i en långsiktig jämvikt med noll nettosparande, noll investering och noll inflation, medan 6 procent av arbetarna är arbetslösa. Kortsiktigt och långsiktigt utbud, samt aggregerad efterfrågan, visas i figuren. Företag i ekonomin reagerar på eventuella prisökningar genom att höjer löner *efter en fördröjning* på 6 månader.

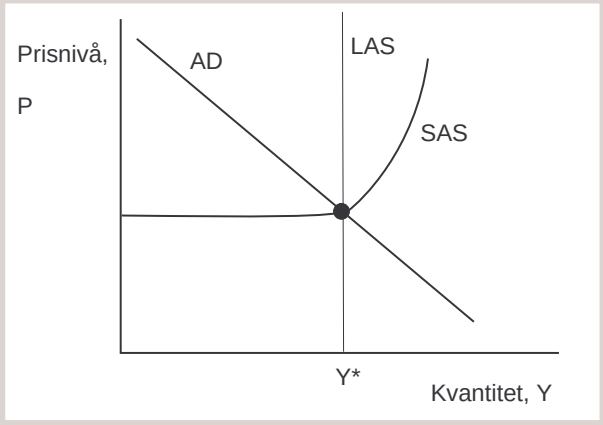

Antag att regeringen hatar arbetslöshet, älskar hög BNP, och inte bryr sig så mycket om inflation. Och regeringen styr både penning- och finanspolitiken i landet.

(a) Regeringen kan uppnå högre BNP på sikt än Y^* i figuren ovan (och därmed även lägre arbetslöshet). Förklara!

(b) Fungerar detta i verkliga ekonomier? Förklara varför/varför inte.

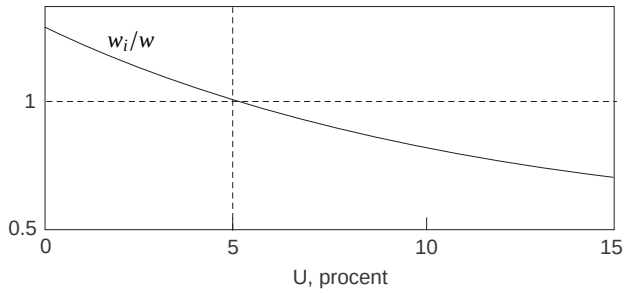

Figur 1: Förhållandet mellan w_i/w och arbetslösheten U i procent.

3. (a) Antag en modellekonomi där företag konkurrerar om arbetskraften, och företag som erbjuder lägre lön än andra har svarare att rekrytera, behålla, och motivera sina medarbetare. Studera Figur 1, där w är baslönen som är förenlig med stabil inflation, och w_i är lönen som faktiskt erbjuds av enskilda företag.

   i. Förklara varför kurvan lutar nedåt.

   ii. Vilken nivå på arbetslöshet är förenlig med icke-accelererande inflation?

   iii. Varför kan t.ex. lägre a-kassa leda till lägre arbetslöshet i jämvikt i denna modellekonomi?

(b) Antag ett verkligt Europeiskt land, Swedige, vars regering funderar på att införa obligatorisk militärtjänst i två år—med början 1 september året man fyller 20—för att få bukt med ungdomsarbetslösheten. Du är nationalekonomisk rådgivare. Kommentera förslaget utifrån dess trolig effekt på arbetslösheten. Förklara kortfattat.

4. Antag en sluten ekonomi med 100 individer med var sitt företag; vart och ett av företagen tillverkar widgetar. Widgetar är fantastiska produkter som antingen kan behållas inom företaget och användas för att underlätta ytterligare produktion, eller kan säljas till konsumenter. De kostar 10 SEK styck. Ett företag utan widget producerar 0.2 widgetar per år, medan ett företag med widget producerar 0.4 widgetar per år. Ytterligare widgetar lyfter inte företagets produktion ytterligare. Widgetar som används i produktion deprecierar; 10 procent går sönder i slutet på varje år.

   År 2000 har företagen inga widgetar, investering är noll, och lönen är 2 SEK/år. Men år 2001 ändras preferenserna: hushållen drar ned sin konsumtion till 75 procent av inkomsten, medan 25 procent sparas. Detta leder till att företagen har kvar widgetar, som de använder för att lyfta sin produktion.

   (a) i. Rita det cirkulära flödet både för år 2000, och år 2001. Visa gärna både pengarna och flöden av varor/insatsvaror.
   ii. Beräkna BNP år 2000, 2001, och 2002.

   (b) Beräkna Y, C, och I på lång sikt ifall hushållen fortsätter att spara 25 procent av inkomsten. Kan hushållen höja sin konsumtion ännu mer genom att spara mer?

(c) I verkligheten har vissa länder BNP per capita 100 gånger större än andra länder. Modellen ovan kan inte—utan att den utökas—hjälpa oss att förklara detta. Förklara varför, och diskutera kortfattat hur man *kan* förklara denna stora skillnad.

5. (a) Antag en global ekonomi i vilken varje land har en egen valuta vars värde är fritt rörligt. Dessutom gäller PPP, alltså kursen är alltid sådan att (till exempel) en dollar i USA ger samma köpkraft som en krona i Sverige.

Beskriv effekten av följande i land A, på detta lands nettoexport:

i. Hög inflation i land A;
ii. Snabb ökning i produktivitet i land A;
iii. Avskaffning av miljölagstiftning i land A, en åtgärd som minskar företagens kostnader utan att ha några negativa konsekvenser eftersom reglerna var ren byråkratisk trams.

Finns det andra relevanta effekter, t.ex. på BNP eller växelkursen?

(b) I verkligheten kan internationell konkurrenskraft variera över tiden, både mellan länder som delar samma valuta, och mellan länder med fritt flytande valutor. Vad kan orsaka sådana förändringar? Ge exempel!

6. Diskutera följande påstående.

   ’Statens roll är att skapa en trygg och stabil marknad, och inte att aktivt försöka höja tillväxttakten eller sänka arbetslösheten. Detta har vi äntligen förstått, och därför slipper vi drabbas av lågkonjunkturer eller kriser i framtiden!’